

اخلاق حرفه‌ای

در گستره‌ی کنش گران حقوق کیفری

دکتر امیر مرادی

قاضی دادگستری و مدرس دانشگاه

عنوان و نام پدیدآور : اخلاق حرفه‌ای در گستره کُنش گران حقوق کیفری
گردآورنده: امیر مرادی
مشخصات نشر : تهران: نشر میزان، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری : ۳۸۴ صفحه - چاپ اول
فروست : 1209
شابک : 978-622-212-010-8

تقدیم به

زنده یاد استاد دکتر محمود آخوندی

و

پدر و مادر ارجمندم

سپاسگزاری

از دانشمند گرانقدر جناب آقای دکتر محمد آشوری، استاد پیشکسوت دانشکده حقوق دانشگاه تهران که طی جلسات متعدد با دیدگاه‌ها و راهنمایی‌های خود بر غنای نسبی این پژوهش افزودند سپاسگزارم.

همچنین از عالی جنابان، استادان معظم دکتر محمد علی مهدوی ثابت، مدیر گروه حقوق کیفری و جرم‌شناسی دانشکده حقوق دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران و استاد دانشگاه امام صادق (ع) بخاطر ارشادات و پیشنهادهایشان، دکتر احد فرامرز قراملکی، استاد و مدیر گروه اخلاق حرفه‌ای دانشگاه تهران بخاطر آثار علمی ارزشمندشان در مورد اخلاق حرفه‌ای، دکتر جلیل امیدی، استاد دانشگاه تهران بخاطر اظهار نظر و دیدگاه‌های آموزنده‌شان و دکتر علی غلامی، استاد و رئیس دانشکده حقوق دانشگاه امام صادق (ع) بخاطر انتقادهای دقیق‌شان که در تکمیل این پژوهش سهم بسزایی داشتند قدردانی می‌کنم.

در آخر صمیمانه‌ترین قدردانی‌هایم را نثار مادر و پدر گرانقدرم می‌نمایم که همواره مشوق اصلی اینجانب در مسیر تعلم، تعلیم و تحقیق بوده‌اند.

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۴
مقدمه.....	۱۹

فصل اول: مفاهیم و مبانی نظری

۱. مفهوم و قرین شناسی اخلاق.....	۲۸
۲. مفهوم و قرین شناسی حرفه.....	۳۳
۳. مباحث نظری اخلاق.....	۳۸
۱-۳. اخلاق هنجاری.....	۳۸
۲-۳. اخلاق توصیفی.....	۳۹
۳-۳. فرا اخلاق.....	۳۹
۴. موضوع و محمول گزاره‌های اخلاقی.....	۳۹
۵. مسئله اخلاقی.....	۴۱
۶. هدف اخلاق.....	۴۳
۷. از اخلاق جهانی و منطقه‌ای تا ثبات یا نسبی بودن اخلاق.....	۴۳
۸. گرایش‌های اصلی اخلاق (نظری و کاربردی).....	۴۵
۹. حوزه‌های اخلاق (فردی، اجتماعی و حرفه‌ای).....	۴۷
۱۰. قرین شناسی اخلاق حرفه‌ای.....	۴۸
۱۱. عناصر دانش اخلاق حرفه‌ای.....	۵۴
۱-۱۱. عنصر محتوایی.....	۵۴
۲-۱۱. روش تحقیق.....	۵۵
۱۲. مسئولیت‌پذیری، مبنای اخلاق حرفه‌ای.....	۵۸
۱-۱۲. مفهوم مسئولیت‌پذیری.....	۵۹
۲-۱۲. انواع مسئولیت‌پذیری.....	۶۰

۸ □ اخلاق حرفه‌ای در گستره‌ی کنش‌گران حقوق کیفری

۱۳. ارتباط علم اخلاق با علم حقوق ۶۲
۱۴. تقدم اخلاق بر حقوق ۶۵
۱۵. اخلاق حرفه‌ای و نظام عدالت کیفری: رویکردها و رهیافت‌ها ۶۷
- ۱۵-۱. رویکردهای سیستمی و غیر سیستمی ۶۷
- ۱۵-۲. رهیافت‌های فردی و سازمانی ۷۳
۱۶. از اخلاق حرفه‌ای تا توسعه پایدار، سرمایه اجتماعی و آینده پژوهی ۸۳
- ۱۶-۱. توسعه پایدار ۸۳
- ۱۶-۲. سرمایه اجتماعی ۸۴
- ۱۶-۳. آینده پژوهی ۸۵
۱۷. حق و عدالت اخلاقی ۸۸

فصل دوم: تحلیل علل نقض اخلاق حرفه‌ای

۱. بی‌توجهی به مسائل اخلاقی ۱۰۲
- ۱-۱. ساختارشناسی و ویژگی‌های مسائل اخلاقی ۱۰۳
- ۱-۲. نحوه تشخیص مسئله اخلاقی و حل اثربخش آن ۱۰۷
۲. بی‌توجهی به ارزش‌ها ۱۱۲
- ۲-۱. از ارزش‌شناسی تا اخلاق حرفه‌ای در حقوق کیفری ۱۱۳
- الف. از ارزش‌شناسی تا احکام اخلاقی ۱۱۴
- ب. نقش ارزش‌ها در حقوق کیفری ۱۲۸
- ۲-۲. معیار ارزش اخلاقی ۱۳۳
- الف. دیدگاه‌های نتیجه‌گرا و نقد آن ۱۳۵
- الف - ۱. دیدگاه لذت شخصی ۱۳۵
- الف - ۲. دیدگاه فایده‌گرایی ۱۳۸
- ب. دیدگاه‌های وظیفه‌گرا و نقد آن ۱۴۱
- ب - ۱. دیدگاه وظیفه‌گرایی عمل‌نگر ۱۴۱
- ب - ۲. دیدگاه وظیفه‌گرایی اصولی و قاعده‌نگر ۱۴۲
- ج. اخلاق فضیلت‌محور و نقد آن ۱۴۵

فهرست مطالب □ ۹

۱۴۸.....	د. دیدگاه اراده یا قانون الهی و نقد آن
۱۵۰.....	هـ دیدگاه برگزیده
۱۵۲.....	هـ - ۱. ملاک تشخیص کمال مطلوب
۱۵۴.....	هـ - ۲. حسن فعلی و فاعلی
۱۵۵.....	هـ - ۳. ملاک ارزش اخلاقی اعمال
۱۵۶.....	۳. بی توجهی به اصول و قواعد اخلاقی
۱۶۲.....	۳-۱. اصول اخلاقی
۱۶۳.....	الف. سود رسانی
۱۶۴.....	ب. احترام به خود مختاری انسان
۱۶۶.....	ج. پرورش ملکات
۱۶۷.....	د. رعایت حقوق فردی
۱۶۸.....	هـ برابری
۱۷۰.....	و. عدالت و انصاف
۱۷۳.....	ز. اراده خدا یا فرمان الهی
۱۷۴.....	ح. مراقبت
۱۷۶.....	ط. نقد اصول فوق‌الذکر
۱۸۲.....	۳-۲. قواعد اخلاقی
۱۸۳.....	الف. عدم تعدی
۱۸۵.....	ب. عدم خشونت
۱۸۶.....	ب - ۱. اخلاق عدم خشونت
۱۸۶.....	ب - ۲. شکنجه
۱۹۰.....	ج. احسان
۱۹۱.....	د. رعایت کرامت انسانی
۱۹۳.....	هـ رعایت حریم خصوصی
۱۹۶.....	و. رازداری
۱۹۸.....	ز. مدارا
۲۰۰.....	ح. صداقت

۱۰ □ اخلاق حرفه‌ای در گستره‌ی کنش‌گران حقوق کیفری

- ح - ۱. دروغ مصلحت آمیز ۲۰۴
- ح - ۲. دروغ نقابدار ۲۰۸
- ط. مسئولیت‌پذیری ۲۰۹
- ی. مشورت و رایزنی ۲۱۰
- ک. امنیت انسانی ۲۱۱
- ل. اخلاص و حُسن نیت ۲۱۲
۴. بی‌توجهی به مهارت‌های تصمیم‌گیری ۲۱۳
- ۴-۱. مفهوم‌شناسی، انواع و مراحل تصمیم‌گیری ۲۱۳
- ۴-۲. شیوه‌های وصول به مهارت‌های تصمیم‌گیری، نقد آن و شیوه برگزیده ۲۱۹
- الف. اصول‌گرایی ۲۲۰
- ب. جزئی‌گرایی ۲۲۱
- ج. شیوه برگزیده ۲۲۳
۵. بی‌توجهی به مهارت‌های حل تعارضات اخلاقی ۲۲۴
- ۵-۱. مفهوم‌شناسی تعارض اخلاقی ۲۲۵
- ۵-۲. ضرورت و حالات تعارض اخلاقی ۲۲۶
- ۵-۳. راه‌حل تعارض ۲۲۹
- ۵-۴. تعارض اخلاقی در حقوق جزایی موضوعه ایران ۲۳۵
۶. بی‌توجهی به مهارت‌های اخلاق باور و تفکر ۲۳۶
- ۶-۱. مفهوم‌شناسی عقیده، تفکر، علم و معرفت ۲۴۰
- ۶-۲. از اخلاق باور و تفکر تا مسئولیت عقلانی و خودفریبی ۲۴۴
- الف. مسئولیت عقیدتی ۲۴۶
- ب. خود فریبی ۲۴۸
- ج. ثمره بحث اخلاق باور و خودفریبی در حرفه‌های حقوق کیفری ۲۵۰

فصل سوم: تحلیل اقتضانات اخلاق حرفه‌ای در حقوق کیفری با تأکید بر

نظام عدالت کیفری ایران

۱. اخلاق حرفه‌ای در قانون‌گذاری کیفری و برخی مصادیق نقض آن در قوانین ایران ۲۵۷

فهرست مطالب □ ۱۱

۲۶۱.....	۱-۱. حمایت قانون‌گذار از اخلاق .....
۲۶۵.....	۲-۱. توجه و درک اصل حاکمیت قانون.....
۲۶۸.....	۳-۱. اعلام و پاسداری از ارزش‌ها و تغییر قوانین با تحول ارزش‌ها.....
۲۷۰.....	۴-۱. کیفی بودن قانون.....
۲۷۶.....	۵-۱. حداقل بودن حقوق کیفری.....
۲۷۷.....	۶-۱. متورم نشدن قوانین کیفری.....
۲۷۸.....	۷-۱. اساسی سازی حقوق.....
۲۸۱.....	۸-۱. توجه به صلاحیت نهادی و زمینه سازی نکردن اعمال دادگستری خصوصی.....
۲۸۲.....	۹-۱. حق گرایی.....
۲۸۳.....	۱۰-۱. استقلال.....
۲۸۵.....	۱۱-۱. فساد ناپذیری.....
۲۸۶.....	۱۲-۱. پیش آگهی و اطلاع رسانی محدودیت‌ها و مقررات.....
۲۸۷.....	۱۳-۱. اخلاقی بودن قوانین مرتبط با ادله اثبات دعوا.....
۲۸۸.....	۱۴-۱. ممیزی اخلاقی مصوبات قانونی.....
۲۸۹.....	۱۵-۱. اخلاقی بودن ادبیات قانون.....
۲۸۹.....	۱۶-۱. اقدامات مقتضی سازمان در راستای آموزش.....
۲۹۰.....	۱۷-۱. مهیا کردن امکانات برای نیروهای انسانی.....
۲۹۰.....	۱۸-۱. مسئولیت جمعی.....
	۲. اخلاق حرفه‌ای در دادرسی‌های کیفری، برخی مصادیق نقض آن و عکس العمل قانونی
۲۹۰.....	مرتبط در نظام دادرسی ایران.....
۲۹۵.....	۱-۲. درک جایگاه قضاء و مسئولیت پذیری.....
۲۹۷.....	۲-۲. عدالت.....
۲۹۹.....	۳-۲. استقلال قضایی.....
۳۰۵.....	۴-۲. بی طرفی.....
۳۰۷.....	۵-۲. حفظ شأن فردی و سازمانی.....
۳۰۸.....	۶-۲. قانون مداری.....
۳۱۰.....	۷-۲. اخلاقی بودن تعقیب، تحقیق و بازجویی.....

۱۲ □ اخلاق حرفه‌ای در گستره‌ی کنش‌گران حقوق کیفری

- ۳۱۲..... ۸-۲. میانه روی
- ۳۱۳..... ۹-۲. محرمانگی
- ۳۱۴..... ۱۰-۲. صلاحیت حرفه‌ای در مدیریت قضایی و اداره جریان رسیدگی
- ۳۱۵..... ۱۱-۲. فساد ناپذیری
- ۳۱۶..... ۱۲-۲. شرح و سعه صدر
- ۳۱۷..... ۱۳-۲. بردباری
- ۳۱۷..... ۱۴-۲. پرهیز از اعطاء و پذیرش مسئولیت‌های متعدد
- ۳۱۸..... ۱۵-۲. اقدامات مقتضی سازمان در راستای آموزش
- ۳۱۸..... ۱۶-۲. مهیا کردن امکانات برای نیروهای انسانی
- ۳۱۸..... ۱۷-۲. مسئولیت جمعی
- ۳۱۸..... ۱۸-۲. تقدّم رسیدگی و دادرسی شایسته بر بهره‌وری
- ۳۱۹..... ۱۹-۲. تعارض منافع
- ۳۲۰..... ۲۰-۲. کیفی بودن آراء و دستورها

فصل چهارم: پیشگیری از نقض اخلاق حرفه‌ای در حقوق کیفری و ساز و کار آن

- ۳۲۷..... ۱. عوامل پیشگیری از موارد نقض اخلاق حرفه‌ای
- ۳۲۷..... ۱-۱. عوامل درونی
- ۳۲۷..... الف. اعتقادات
- ۳۳۰..... ب. احکام شرعی
- ۳۳۲..... ج. اخلاق
- ۳۳۳..... ۲-۱. عوامل بیرونی
- ۳۳۳..... الف. قوانین موضوعه بطور کلی
- ۳۳۵..... ب. مقررات نظارتی و شیوه اعمال آن
- ۳۴۲..... ۲. ساز و کار عملیاتی نمودن رعایت اخلاق حرفه‌ای و پیشگیری
- ۳۴۳..... ۱-۲. مدیریت و الگوی نهادینه سازی و ترویج اخلاق حرفه‌ای
- ۳۴۳..... الف. اهداف، تدابیر ساختاری و کارکردهای مدیریت اخلاق
- ۳۴۶..... ب. الگوی نهادینه سازی اخلاق حرفه‌ای و ترویج آن

فهرست مطالب □ ۱۳

۳۵۱.....	۲-۲. کدها یا بیانیه‌های اخلاقی
۳۵۳.....	الف. مبنای کدها یا بیانیه‌های اخلاقی
۳۵۴.....	ب. ارکان سند اخلاقی و بایسته‌های تدوین آن
۳۵۵.....	نتیجه و پیشنهادات
۳۶۱.....	پیوست: کدها یا اسناد جامع اخلاقی پیشنهادی
۳۶۱.....	قسمت اول. سند جامع اخلاق حرفه‌ای قانون‌گذاری کیفری
۳۶۲.....	الف. منشور اخلاقی سازمان
۳۶۲.....	الف - ۱. در قبال مردم
۳۶۲.....	الف - ۲. در قبال ناظران بین‌المللی یا جامعه جهانی
۳۶۳.....	الف - ۳. در قبال کارکنان
۳۶۳.....	ب. عهدنامه اخلاقی
۳۶۳.....	ب - ۱. در قبال سازمان (مجلس قانون‌گذاری)
۳۶۳.....	ب - ۲. در قبال مردم
۳۶۴.....	ب - ۳. در قبال حرفه
۳۶۴.....	قسمت دوم. سند جامع اخلاق حرفه‌ای دادرسی
۳۶۴.....	الف. منشور اخلاقی سازمان
۳۶۵.....	الف - ۱. در قبال مردم
۳۶۵.....	الف - ۲. در قبال کارکنان
۳۶۵.....	ب. عهدنامه اخلاقی
۳۶۵.....	ب - ۱. در قبال سازمان
۳۶۶.....	ب - ۲. در قبال مردم
۳۶۶.....	ب - ۳. در قبال حرفه
۳۶۷.....	فهرست منابع و مآخذ
۳۶۷.....	الف. منابع پارسی
۳۸۲.....	ب. منابع عربی
۳۸۳.....	ج. منابع انگلیسی

پیشگفتار

این کتاب، اثری است برای همه کسانی که نسبت به موضوعات و مسائل اخلاقی، دغدغه داشته و دل نگرانند، به عملیاتی نمودن ارزش «نیکویی»^۱ اهتمام دارند و به مباحث اخلاقی بخصوص اخلاق حرفه‌ای، نظام‌مند شدن و تخصصی شدن آن علاقه مندند.

هدف از تألیف اثر حاضر، ضمن تدوین و فراهم نمودن ادبیات مقتضی در مورد اخلاق حقوقی و اخلاق عدالت‌گیری، طرح مسئله آسیب‌شناسانه و نیز توسعه اخلاق حرفه‌ای در گستره اقتضائات اخلاقی مهم‌ترین حرفه‌های حقوق‌گیری با اهتمام به ارزش «دانایی»^۲ و مواجهه خردمندانه و اساسی با نقض اخلاق حرفه‌ای توسط صاحب منصبان حقوق‌گیری و پیشگیری از آن می‌باشد تا به این ترتیب اطمینان حاصل شود که افراد و سازمان‌های متصدی حرف حقوق‌گیری به جنبه‌های انسانی و اخلاقی در قلمرو حرفه نسبت به خود و ذینفعان شان، ضمن آگاهی به موضوعات و مسائل مرتبط و دارا بودن دیدگاه اخلاقی، ملتزم و مسئولیت‌پذیرند.

در ادامه با اهتمام به ارزش «زیبایی»^۳ و محور قراردادن نظریه اخلاقی حق‌بنیاد و نگاهی انتقادی ضمن یادآوری و گوشزد نمودن مسئولیت‌ها و تعهدات اخلاقی کنش‌گران حقوق‌گیری با هدف غفلت‌زدایی و نظام‌مند شدن در قلمرو حرفه‌های اصلی، به طرح مسئله مقتضی و ارائه راه‌حل در این رابطه می‌پردازیم؛ زیرا نظام‌مند شدن در این زمینه باعث می‌گردد که حقوق و تکالیف کنش‌گران و ذی‌نفعان این عرصه در موضع خود تعریف و عملیاتی شوند و این امر به نوعی منجر به یکپارچگی، انسجام و زیبایی گردد.^۴

-
1. Goodness
  2. Wisdom
  3. Beauty

۴. اهتمام به سه ارزش نیکویی، دانایی و زیبایی در شیوه تحلیلی‌ام در این اثر را مدیون آموزه‌های استاد دکتر حسین محی‌الدین الهی قمشه‌ای هستم.

مشاغل علوم جنایی، امروزه به منزله حِرَف و مناصبی مؤثر در زندگی بشر درآمده است بطوری که مرام اخلاقی، جزئی مؤثر و ضروری از شخصیت حرفه‌ای صاحبان آن حرفه‌ها و منصب‌ها لحاظ شده است و در دنیا «دوره‌های اخلاق حرفه‌ای» در اغلب رشته‌های دانشگاهی بخصوص حقوق و نیز حرفه‌ها (چه آموزش اخلاق مذکور در دوره‌های دانشگاهی، چه کارآموزی حقوقی و قضایی و چه ضمن خدمت صاحبان حِرَف و مناصب حقوقی) ضروری تشخیص داده شده و سرفصل‌های مناسبی در این راستا تدوین شده است.

اخلاق حرفه‌ای، ملاحظاتی را در بر دارد که رفتار خوب حرفه‌ها را همراه و یا جدا از عوامل مصلحتی و قانونی، تعیین می‌کند. یکی از وظایف مهم این رشته، نقد حرفه‌هایی است که به رسمیت شناخته شده است؛ زیرا کنترل‌های قانونی محدودیت دارند و غالباً ناظر به بعد از نقض مقررات است؛ ولی رفتارهای اخلاقی با تأکید بر خودفرمانی از آسیب، خسارت و سایر مشکلات قبل از وقوع آنها پیشگیری می‌کند. اشخاص دینفع از صاحبان حرفه‌ای که با آن مرتبط و به آن نیازمندند انتظار دارند که ایشان به تعهدات اخلاقی ملتزم و و مسئولیت پذیر باشند و صاحبان حرفه نیز از دانش اخلاق انتظار دارند که به بیان نظام‌مند مسئولیت‌های اخلاقی در حرفه و به تشخیص دقیق و حل اثربخش مسائل اخلاق حرفه بپردازد. اخلاق موصوف در دو رهیافت، مطرح و توسعه یافته است: یک، منابع انسانی که در آن به بحث از تعهدات و مسئولیت‌های اخلاقی صاحبان حرفه و تدوین مرام اخلاقی منابع انسانی پرداخته می‌شود؛ دو، سازمانی که در آن، اخلاق صاحبان حرفه‌ها به عنوان یک سازمان مورد بررسی قرار می‌گیرد و ارزش‌ها، اصول و قواعد اخلاقی و مسئولیت‌های اخلاقی در سازمان را با نگرشی نظام‌مند، تدوین می‌کند.

با توجه به نظریات مرتبط با موضوع مهم «اخلاق جهانی شدن» مبنی بر اینکه دولت‌ها باید دیدگاه اخلاقی داشته باشند و نیز توجه به عرف بین‌المللی در خصوص مدل‌ها و منشورهای اخلاق حرفه‌ای صاحب‌منصبان و حرفه‌های حقوقی در عرصه ملی کشورهای مختلف و نیز تدوین قوانین و اسناد جامع اخلاقی در عرصه بین‌المللی، ما نیز در این اثر با لحاظ رهیافتی سیستمی به اخلاق سازمانی یا تأکید بر اخلاق ورزی در راستای توسعه زیست اخلاقی و نیز با توجه به مطالعات آینده پژوهی که از جمله ابزارهای توسعه دانش است، در راستای توسعه حقوق کیفری اخلاق مدار و توجه به

۱۶ □ اخلاق حرفه‌ای در گستره‌ی کنش‌گران حقوق کیفری

پیشگیری از نقض اخلاق موصوف در قلمرو حرفه‌های مهم حقوق کیفری، که منجر به سرمایه اجتماعی می‌گردد، به مواجهه با معضل مذکور می‌پردازیم. در این اثر، در راستای مقید نمودن صاحبان مهم‌ترین حرفه‌های حقوق کیفری با محوریت «قانون‌گذار کیفری» در موضع جرم‌انگاری، کیفر گذاری و تصویب و تنظیم عکس‌العمل اجتماعی، و «دادرسی» در موضع رسیدگی به جرائم و دعاوی؛ به شرایط و ضوابط اخلاقی حرفه‌های مذکور، سعی در تبیین این موارد داریم. النهایه با نظر به مطالعات آینده پژوهی و اینکه در آینده‌ای نزدیک به ضرورت تدوین کدهای اخلاقی حرفه‌های مذکور پی برده و نیازمند خواهیم شد، به نحوه تدوین سند جامع اخلاق حرفه‌ای حرفه‌های مذکور، ارائه پیشنهاد و چارچوب دو پیش‌نویس سند اخلاقی در این راستا نائل می‌شویم.

امیدوارم در نظام آموزش عالی کشورمان به خصوص رشته‌های حقوق، هرچه زودتر شاهد تصویب چند واحد درسی و تنظیم سرفصل مناسب درس اخلاق حرفه‌ای حقوقی و لحاظ برنامه‌های آموزشی با رویکرد جامع‌نگر و تحلیلی مستقیم و البته دراز مدت و دوره‌های کارآموزی و نیز ضمن خدمت حقوقی و قضایی جهت ایجاد نگرش راهبردی به اخلاق حرفه‌ای با هدف رشد اخلاقی در ایشان باشیم و نیز نسبت به تشکیل کمیسیون و یا مرکز نظارت و ممیزی بر رعایت اخلاق حرفه‌ای حرفه‌های حقوقی، اقدام مقتضی به عمل آید.

امیدوارم سایر پژوهشگران حقوق در این خصوص به پژوهش بپردازند تا ان شاءالله ادبیات و نظریات نسبتاً غنی‌ای در این زمینه فراهم شده و مورد توجه مسئولین نهادهای قانون گذاری، اجرایی، قضایی و صاحب منصبان حرفه‌های حقوقی کشورمان نیز واقع شود.

نگارنده در این پژوهش، نه تنها قرار نیست حرف آخر را در مورد اخلاق حرفه‌ای در حرفه‌های حقوق کیفری بگوید، بلکه ضمن تلاش در حد وسع، در ارائه نگاهی تازه و واکاوی این موضوع مهم، معتقد است اثر حاضر در حد «درآمد»^۱ نیز نمی‌باشد. با توجه به اینکه این اثر مانند سایر آثار علمی، دارای نواقص و اشکالات احتمالی است، از اساتید محترم، صاحبان حرف و مناصب حقوقی، پژوهشگران و دانشجویان

پیشگفتار □ ۱۷

عزیز خواهشمندم با انتقادات، پیشنهادها و راهنمایی هایشان اینجانب را در برطرف نمودن نواقص و اشکالات احتمالی و نیز ارتقاء مطالب اثر حاضر، یاری فرمایند.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

امیر مرادی

تهران، تابستان ۱۳۹۷